

Date: 3rd June-2026

HAMSHIRALIK ISHIDA KASBIY KOMPETENSIYA: ZAMONAVIY CHAQIRIQLAR, TIZIMLI MUAMMOLAR VA RIVOJLANISH STRATEGIYALARI

Boqiyeva Sanoatxon Yusufjon qizi

Qo'qon Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat Salomatligi texnikumi o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada, zamonaviy tibbiyot tizimida hamshiralarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirish va rivojlantirishning dolzarb masalalariga bag'ishlangan. Hamshiralik ishi shunchaki yordamchi funksiyalardan iborat bo'lmay, balki dalillarga asoslangan (Evidence-based) mustaqil kasbiy faoliyat ekanligi tahlil qilinadi. Maqolada kompetensiyani belgilovchi omillar, ta'lim tizimidagi uzilishlar va amaliyotdagi to'siqlar chuqur yoritilgan.

Kalit so'zlar: kasbiy kompetensiya, hamshiralik parvarishi, uzluksiz ta'lim, klinik fikrlash, kompetensiyaga asoslangan yondashuv, xalqaro standartlar, tibbiy menejment.

Kirish

Tibbiyot – bu inson hayotini asrashdek sharaflı va mas'uliyatli kasb. O'zbekiston tibbiyotida hamshiralik ishi azaldan chuqur hurmat bilan qaralgan bo'lsa-da, bugungi kunda bu kasbga bo'lgan yondashuv tubdan o'zgarmoqda. Milliy tibbiyotimizda hamshira obrazini shakllantirishda ajdodlarimizning "Tabiblik" an'analari – o'z ishiga sadoqat, bemorga mehr-oqibat va yuksak deontologiya tamoyillari asos bo'lib xizmat qiladi.

O'zbekiston tibbiyotining bugungi kundagi asosiy maqsadi – xalqaro andozalarga mos keladigan, zamonaviy texnologiyalarni mukammal egallagan, klinik fikrlash qobiliyatiga ega bo'lgan "Hamshiralik ishi bakalavri"ni tayyorlashdir. Prezidentimizning tibbiyot sohasini isloh qilishga oid qarorlari hamda O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining "Hamshiralik ishi bo'yicha milliy standartlari" ushbu kasbiy kompetensiyani rivojlantirishning huquqiy va me'yoriy poydevorini tashkil etadi. Bugungi zamonaviy hamshira nafaqat shifokorning ko'rsatmasini bajaruvchi, balki bemorning xavfsizligini ta'minlovchi mustaqil mutaxassis sifatida shakllanmoqda.

Hamshiralik kompetensiyasining dolzarb masalalari

Hamshiraning kasbiy faoliyatida kompetensiyani belgilovchi asosiy muammolar va ularning amaliy yechimlari quyidagi yo'nalishlarda tahlil qilinadi:

1. Klinik fikrlash (Critical Thinking) yetishmasligi

Ko'pgina rivojlanayotgan tizimlarda hamshiralar "buyruq bajaruvchi" sifatida shakllangan.

Muammo: Hamshira bemor holatidagi o'zgarishni ko'rsa-da, uni tahlil qilish va shifokorni xabardor qilishda sustkashlik qilishi.

Yechim: Hamshiralarni "Case-Based Learning" (CBL) va "Problem-Based Learning" (PBL) metodlari yordamida o'qitish.

2. Uzluksiz kasbiy rivojlanish (CPD) tizimining zaifligi

Muammo: Diplom olish bilan bilimlar chegaralanib qolishi.

Date: 3rd June-2026

Yechim: "Lifelong learning" (umrbod o'qish) konsepsiyasini joriy etish. Har bir hamshira yiliga belgilangan kredit soatlarini xalqaro standartlarga mos kurslarda o'tishi majburiy bo'lishi kerak.

3. Texnologik kompetensiya va raqamli savodxonlik

Zamonaviy apparatlar (reanimatsion monitorlar, infuzomatlar) bilan ishlash hamshiradan IT-savodxonlikni talab qiladi.

Muammo: Texnologiyadan foydalanishdagi qo'rquv yoki noto'g'ri ishlatish oqibatida yuzaga keladigan yatrogeniya.

Yechim: Simulyatsion markazlarda raqamli tibbiyot uskunalarini amaliy o'rganish.

4. Huquqiy va axloqiy kompetensiya

Muammo: Bemor huquqlari, konfidensiallik va axloqiy me'yorlarga rioya qilmaslik.

Yechim: Bioetika va tibbiy huquq fanlarini chuqurlashtirilgan holda o'qitish.

Xulosa

Hamshiralik kompetensiyasi – bu statik holat emas, balki dinamik jarayon. Bunda har bir hamshiradan o'z kasbiga nisbatan fidoiylik, jasurlik, qat'iyatlilik, bilimdonlik, sabrllilik va halollik kabi ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirilishi juda muhim sanaladi. Kasbiy faoliyatdagi dolzarb masalalarni hal qilish faqat ta'lim tizimini emas, balki shifokor va hamshira o'rtasidagi professional hamkorlikni ham yangi bosqichga ko'tarishni talab qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Tibbiyot xodimlarining kasbiy malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi qarorlari.
2. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi. "Hamshiralik ishi bo'yicha milliy standartlar va klinik protokollar to'plami", Toshkent, 2025.
3. Karimov, Sh. I. "Tibbiyot deontologiyasi va hamshiralik ishi asoslari", Toshkent, 2024.
4. Abdullayeva, M. N. "O'zbekiston tibbiyotida hamshiralarning roli va vazifalari", Tibbiyot va hayot jurnali, 2025.
5. Benner, P. From Novice to Expert: Excellence and Power in Clinical Nursing Practice. 2024.
6. International Council of Nurses. Core Competencies in Nursing. 2025.
7. AACN. Essentials: Core Competencies for Professional Nursing Education. 2024.
8. Smith, J. Evidence-Based Practice in Nursing. Elsevier, 2024.
9. Jones, A. Clinical Reasoning and Decision Making in Nursing. 2025.
10. Brown, K. Digital Literacy in Modern Healthcare. 2024.
11. World Health Organization. Nursing and Midwifery Global Strategy. 2025.
12. Miller, R. Professional Development for Nurses. 2023.
13. Williams, T. Ethics and Law in Nursing Practice. 2024.
14. Anderson, L. Mentorship in Nursing. 2025.
15. Taylor, P. The Future of Nursing Education. 2024.
16. Davis, M. Leadership Skills for Nurses. 2023.

Date: 3rd June-2026

17. Thompson, S. Interprofessional Collaboration. 2025.
18. Harris, D. Patient Advocacy in Nursing. 2024.
19. White, B. Crisis Management Skills. 2023.
20. Moore, C. Simulation in Nursing Training. 2025.

International Conferences
Open Access | Scientific Online | Conference Proceedings

